

БОТЕВИЯТ ВЕСТНИК „ЗНАМЕ“ - НАЙ-ЯРКАТА ТРИБУНА НА РЕВОЛЮЦИЯТА

Цветана Павловска

„РЕВОЛЮЦИЯ НАРОДНА, НЕЗАБАВНА, ОТЧАЯНА...“
В. „Знаме“, бр. 23, 27 юли 1875

Христо Ботев започва да издава в. „Знаме“ към края на 1874 г. с подзаглавие „Вестник политически и книжевни“. Брой 1-ви излиза на 8/20 декември¹. Много често този вестник, от който са обнародвани 27 броя - за времето от 8/20 декември 1874 г. до 14/26 септември 1875 г., се оценява, включително и от мен, като най-висша изява на публицистичното перо на поета революционер, както и на революционното му кредо. Но струва ми се, че за Ботев, за неговата идеология и публицистика е най-малко неуместно да се използват както сравнителната, така и превъзходната степен. Във връзка с което възниква и въпросът - нима Ботевият гений на национален революционер, идеолог и стратег се проявява по-малко или по-слабо във в. „Дума на българските емигранти“, издаван през 1871 г. (Макар от вестника да излизат само пет броя). Именно в. „Дума“ В. Левски разнася, заедно с в. „Свобода“, в мрежата на Вътрешна революционна организация (ВРО). Нима Ботевият гений - на поет, на революционер, на публицист - не блести все така ярко в революционните издания „Свобода“ и „Независимост“, а и в някои други вестници. Нали в тях намират място повечето от стихотворенията на Ботев. А те са синтезиран художествен израз не само на революционната му идеология, но са и уникални поетически шедеври.

Ако все пак в. „Знаме“ на места има по-високи, по-различни тонове в своя контекст от предходната революционна публицистика на Ботев, то различията трябва да се търсят по-скоро във времеви и в събитийен аспект. Несъмнено във връзка с настоящата тема трябва да се изтъкнат най-малко два важни момента. Първият е породен от избухналите въстания в Херцеговина и Босна, и вторият - от подготовката на въстание у нас през 1875 г., т.е. от настъпилата радикална промяна и в международния, и във вътрешно-политическия контекст. Публикациите на „Знаме“ във връзка с настъпилата революционна ситуация отговарят адекватно на събитията. Като се обявява със силата на своето публицистично перо в защита на въстаналите, Ботев страстно призовава своя народ да ги последва. Българският народ трябвало да въстане масово и повсеместно и със силата на оръжието да